

DARVASI LÁSZLÓ
AZ ELSŐ IZLANDI
HÓREGÉNY

- A NOVELLA VILÁGTÖRTÉNETE -

A borító a következő kép felhasználásával készült:
Szánhúzó emberek a *Scott of the Antarctic* című játékfilmből (1948),
amely a Déli-sarkot elsőként meghódítani kívánó, de végül egy
hónapos késéssel másodikként érkező Robert Falcon Scott tragédiába
torkolló expedícióját örökölte meg – a visszafelé tartó úton ugyanis
állítólag mindannyian odavesztek.

© *Darvasi László, 2026*

A HALDOKLÓ OROSZLÁN

2003

A boltosfiú készséges volt, árulnak oroszlánt is. Csak ezt a példányt. Most haldoklik. Semmi gond, tényleg. Tél és strandpapucs. A fiú csoszogott. Olyan volt a feje, mint aki azon gondolkodik, hogyan szoktassa le a barátnőjét a porról.

A raktárból hozta elő az állatot. Úgy festett, mintha egy videotékás rémálmából került volna elő. Lenyúlt a pult alá, és úgy, hogy nem is nézett oda, mert közben engem figyelt, kihúzott egy fiókot, és adott egy használati utasítást.

– Itt írd alá. Pecsét. Itt is. Szmájli? Tudod, amígó, milyen nehéz megtanulni pecsételni? Hogy pontosan oda nyomd, ahová szeretnéd?

Idézek egy részletet a használati utasításból:

Egy haldokló oroszlán törődést igényel. Viccelődéstől kéretik eltekinteni. Ne vigyük sétálni esőbe, hőségbe, mínuszos hidegekbe, ne mutassunk neki háborúkat, földrengéseket, árvizeket ábrázoló képeket. A királyi családok történeteitől, bármelyiktől, herótja van. A haldokló oroszlánoknak megfelelő a konzerv: bab, szója, borsó, articsóka. A halál beálltát a szívdobogás leállása jelzi. Helyezzünk az oroszlán bajusza alá pihét.

Fölpillantottam:

– Figyelj, szamuráj, biztosan meg fog halni?

– Mérget vehetsz rá – mondta a fiú. – Gondolom, nem akarod, hogy becsomagoljam.

– Nem hinném, hogy szeretné – mondtam. Az oroszlán rám pillantott, bólíntott. Az úton hazafelé gondolkodtam, hol lesz helye. Egy haldokló oroszlán talán nem támaszt különleges igényeket. Kertem nincsen. Két szoba. Konyha. Fürdőszoba. Az íróasztalom alá helyezem. Itt fog haldokolni a közelemben.

Egy öregember sétált el a kisunokájával mellettünk.

A gyerek fölkiáltott:

– Papa, ez nem egy oroszlán volt?

Mire az öregember:

– De az volt, kisunokám, nem tudom, láttad-e, de haldoklott.

Elhelyeztem az íróasztalom alatt, megköszönte. Az első nap azt hittem, vége lesz. Roham tört rá. Lehajoltam hozzá, néztem. Iszonyatos, mennyi erő gyűlik össze ilyenkor a testben. Hányt. Nyögött. Azt hiszem, sírt is. Elég hosszan hörögött, majd csönd lett, még annyit mondott, már jó. Rendben van, suttopta.

– Mi a neved?

Kerestem a jótállási papíron, nem láttam. Eszembe jutott, a boltosfiú talán az oroszlán nevére pecsételt. Milyen ügyes. Csak ennyi volt, áru típusa: *haldokló oroszlán*.

– Melyik országból származol? – kérdeztem. – Hány éves vagy?

– Ne haragudj, nem tudom.

Sok filmet, képet láttam különféle oroszlánokról. Mint minden ember, én is ismerek híres oroszlánokat, a gyerekek kívülről fűjják a nevüket, lehet egyik a sok közül. Óz, Rousseau oroszlánja, Szimba.

– Mesélj valamit – kérte.

– Mégis mire gondolsz?

– Rád bízom.

– A húsról?

Rázta a loboncos, fáradt fejét.

- Gnúk, gazellák, antilopok?
Elmosolyodott:
– A könyökömön jön ki.
– Szex?
– Soha nem volt dolgom nővel.
Látta, hogy csodálkozom.
– Nem vagyok meleg – mondta halkán. – Így alakult. Van ilyen. Erősebb hímek basztak helyettem.
– Valamit a vadászokról?
Vehettem a morgását nevetésnek is, vadászok, hát persze, kurva vadászok.
– Cirkusz?
– Ugyan, kérlek.
Nem esik. Tél van és június, havat már soha nem aratnak. Tele ázott galambbal a város. Erről mesélhetnék. Elég sok mindent lehet mesélni a hóról, de az esőről is. Vagy a szélről, ami furulyahang és lúdbőr. Nem gondolná az ember, mennyi történet van egy pocsolyában vagy egy sárkupacban, ami egy zivatar után marad a Manöken allén.
Az oroszlán nem is figyelt, nyilván nem érdekelte.
– Furcsa lesz majd, ha nem élek. Nem hiszem, hogy hiányozni fogok bárkinek is.
– Családod?
– Nem érdekes. Az oroszlánoknál ez máshogy van. A családtag haldoklása kifejezetten idegesíti őket. Kiborulnak. Magukra gondolnak, azt hiszem. Hogy most már ők következnek. Az ember szerintem nem ilyen. Ő megkönnyebből. Hála az égnek, hogy nem ő. Ha kimúlok, mit fogsz velem csinálni?
– Eltemetlek.
– Tudod is már, hová?
Na, igen. Egy oroszlánt nem lehet csak úgy végső nyugalomra helyezni, igaza van. Kutyáknak, tamagocsiknak, macskáknak, aranyhőrcsögöknek van temetője.

Az oroszlanom elaludt. Talán nem is éri meg az ébredést. Néha jajgatott álmában, később kért fájdalomcsillapítót. Másnap délelőtt megkérdezte.

– Mit csinálsz?

– Olvasok.

– Miről?

– Néha mindegy. Mint most is. Az olvasás megmenthet.

– Hogy ne gondoljak magamra?

– Az emberek azért olvasnak, hogy még inkább magukra gondolhassanak.

– Dehát az emberek nem is olvasnak.

– Valóban, nem olvasnak. De ha mégis? Akkor gyakran a saját halálukról.

Az oroszlán elgondolkodott.

– Én speciel nem biztos, hogy szívesen olvasnék egy haladkló oroszlánról.

– Van egy könyvem, az a címe, hogy *A haladkló oroszlán*. Vannak a könyvben aláhúzások, megjegyzések, ez nem is így van, ez nem igaz, ez túlzás. Odaadom neked.

Kissé vonakodott, de elvette.

– Milyen volt? – kérdeztem másnap.

– Meguntam – mondta.

– A világban több az olyan könyv, amit nem olvastak.

Ezen nem kell csodálkozni.

Aztán eszembe jutott valami. A polchoz léptem, és levettem *A világ csaknem összes spanyol verse* című antológiát. Volt benne Bolaño. Annak örültem. Na, nevetek, mint a sárkaparó gyerek, egy spanyol költő írta a legszebb verset az oroszlánról. Arról szólt, hogy az állat elindult Afrika mélyéből, vagy talán Pretoriából, eljutott a Szaharához, átkelt rajta, átúszott Gibraltárnál Európába, és a spanyol parton fölhaladt egészen Barcelonáig. Várta egy lány, gőzölgött az öle. A legszebb blúzában volt napok óta. Minden este kimosta, kézzel. Az ablakból nézte, hogy lövik le a megérkező állatot.

A spanyol rendőrök híresen rossz célzók, de az egyik tagnak elég volt egyetlen lövés. A lány temette el az oroszlánt. Barcelonában van oroszlántemető is.

– Úristen, miket beszélsz.

Az oroszlán kiment éjszaka hányini. Eltévedt. Bolyongott a lakásban, nyüszítő hangokat adott ki, öklendezett, eljutott a toalettre. Lehúzta a vécét. Reggel úgy találtam rá, mint a múlt héten. Néha elveszítette az eszméletét. Amikor magához tért, üvöltött, igaz, nem sokszor. Haldoklott. Nem fog meghalni. Erre gondoltam. Megint elmeséltem neki a spanyol verset. Nem tudtam, hogy mitévő legyek. Úgy értem, ha nem hal meg. Oroszlánom a végét járja. Nézi a növényeimet, hallgatja meséimet a húsról, az elrabolt gyerekekről, az adventi lélekről, kínai költői körökről, akikre örökké emlékeznek majd, és az epilepsziás szerelőről, akit most ismerem meg.

Néhány napja azt mondta, vigyem vissza a boltba. Mondjam, hogy ő szeretné.

– Meguntál?

– Talán meg. De semmi baj. Csak vigyél vissza. Majd haldoklom másnál, ha elvisznek.

– Biztos, hogy nem akarsz maradni?

– Egészen biztos.

Főlnyaláboltam, nem sokat változott, pedig a haldoklás igazán megváltoztat. Két sarokra voltam a boltból, amikor éreztem, hogy meghal. A pultra fektettem. Mondtam a fiúnak, hogy vissza akart jönni, de épp most múlt ki egy kínai bolt előtt.

– Nem gáz, visszaveszem – szólt a fiú, akinek olyan feje volt, mint akit a barátnője rá akar szoktatni a porra. Papírt is adott a visszavételről. Rám kacsintott, és lepecsételte. Amikor kiléptem volna az ajtón, utánam szólt, amígó.

– Igen – fordultam meg.

– Van egy oroszlánom. Nem érdekel?

- Halott?
- Garantáltan.
- Akkor igen – mondtam. Visszaléptem, a nőkre gondoltam, a Manöken alléra, Barcelonára, és arra, hol tartom majd, és milyen verseket írok majd veled. Csak még vártam. Kíváncsi voltam a használati utasításra.
És hazahoztam.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2026-ban
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Turi Tímea
Kézirat-előkészítő Balogh Emerencia
Korrektor Tomka Eszter
A borítót és a kötetet
Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 9485
Adobe Garamond betűtípusból szedve
ISBN 978-963-14-4722-4